

ΤΟ ΝΕΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΤΟΥ
ΜΑΞΙΜΟΥ

Όλοι
οι άνθρωποι του
Πρωθυπουργού:
παλαιά και νέα
πρόσωπα
στο σύστημα
εξουσίας Σημίτη

Κ. Σημίτης: νέες ισορροπίες στους συνεργάτες του

Τηλ. Κωστήρης: η επιστροφή

Ο ρόλος του εμφανίζεται πιο ενισχυμένος και από το γεγονός ότι, μετά τις εκλογές, ο κ. Σημίτης δεν έδειξε διάθεση να ξαναπαρηγορηθεί την τριμελή επιτροπή που σκόπευε τις σχέσεις κυβέρνησης, κόμματος και Κοινοβουλίου (κ. Οριάδας).

Η τρίτη αλλαγή χρι να κάνει κεντρικός με τη διάθεση του Πρωθυπουργού να εκχωρήσει οντοκρατικές αρμοδιότητες σε υπουργούς που έχουν κερδίσει την εμπιστοσύνη του και να τους δώσει την ευχέρεια να τις ασκήσουν. Επιθυμεί, π.χ., να ενταξοποιηθούν οι τρεις κυβερνητικές επιτροπές που προεδρεύονται από την κυρία Βάσω Παπανδρέου, τον κ. Ι. Παπανικολάου και τον κ. Λαλιώτη αντιστοίχως.

Ένα δείγμα της διάθεσης αυτής και γράφη την προηγούμενη εβδομάδα, όταν ανέθεσε στην κυρία Παπανδρέου «να ρίξει τους τόνους» στην υιοθέτηση των ταυτοτήτων και να συγκαλέσει σκεπτική υπό την προεδρία της για τον χειρισμό του θέματος. Σενός συνεργάτης του Πρωθυπουργού έλεγε ότι «αυτή ήταν εξ αρχής η διάθεση του Σημίτη, διότι ουδέποτε είχε ανασφάλεις ή μοναρχικές διαθέσεις. Απλώς τώρα ξέρει καλύτερα τους συνεργάτες του, έχει μετρήσει τις ικανότητές τους, ξέρει πού και πόσο μπορεί να εμπιστευθεί τον καθένα».

Ανανέωση και αναπαλαιώση

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ή αναπαλαιώση; Ενόμιση μόνα μετά τις εκλογές το σύστημα εξουσίας του ΠαΣοΚ εξακολουθεί να ταλαντεύεται ανάμεσα στο παλιό και στο νέο: Οι ενέσεις «νέων προσώπων» είναι τελικά λιγότερες από την ανάδειξη παλαιών ενώ δεν απεφευχθή ακόμη και η επανεμφάνιση κάποιων που προέρχονται από το από-τερο πανανδρείο παρελθόν.

Του Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

ΕΚ ΠΡΩΤΗΣ όφραται οι αλλαγές που έχουν επέλθει στους κύκλους των όμοσκον συνεργατών του πρωθυπουργού κ. Κ. Σημίτη και στα ανώτερα κλιμάκια της εξουσίας είναι μάλλον περιορισμένες.

Στη λεγόμενη «ομάδα του πρωινού καφέ» μετέχουν πλέον οι κκ. Δ. Ρέππας, Τ. Κωστήρης, Σ. Κοσμίδης, Ν. Θέμελης και Γ. Παναγιώτ. Συνεδριάζουν με τον κ. Σημίτη δύο φορές την εβδομάδα (στην ήρωα Δεσφίρα και Πέμπτη) ή όπως άλλοτε τους συγκαλέσει ο Πρωθυπουργός. Η νέα σύνθεση του «πρωινού καφα» χαρακτηρίζεται κυρίως από «αποχώρηση» του κ. Γ. Πααχαλίδη μετά τη μετακίνησή του στο υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης και από την ενσωμάτωσή του νέου υπουργού Τύπου κ. Τ. Κωστήρη. Υποδηλώνεται ότι μετά το τελευταίο συνέδριο του ΠαΣοΚ, τον Μάρτιο του 1999, είχε πάψει να μετέχει στον «πρωινό καφέ» και ο κ. Θ. Τσουκάτος.

Τη λεγόμενη «επικοινωνιακή ομάδα», η οποία συνεδριάζει μία φορά την εβδομάδα, αποτελούν οι κκ. Ρέππας, Κωστήρης, Θέμελης, Παναγιώτ και ο επικοινωνιολόγος Α. Κουσιώλης. Σε σχέση με την προηγούμενη σύνθεσή της, αποχώρησαν ο Γ. Ευθυμίου, ο οποίος ανέλαβε το υπουργείο Παιδείας, και ο κ. Κ. Λαλιώτης, ο οποίος θα αρρασιωθεί στο υπουργείο του αλλά προφανώς θα επανεργαστοποιηθεί στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση. Και εδώ το νέο πρόσωπο είναι ο κ. Κωστήρης.

Στο επίπεδο των συμβούλων του Πρωθυπουργού, η μόνιμη ουσιαστική αλλαγή είναι η αντικατάσταση του οικονομικού συμβούλου κ. Α. Γιαννίτη, ο οποίος ανέλαβε το υπουργείο Εργασίας, από τον κ. Γκόκα Χαροδοβίλη. Ο κ. Γιαννίτης ήταν από το πελατειακό στέλεχος του Μεγάρου Μαξίμου, αφού μετακόμισε εκεί από το υπουργείο

Εθνικής Οικονομίας μετά τον θάνατο του Γιώργου Γεννηματά και είναι ο μόνος σύμβουλος του Ανδρέα Παπανδρέου τον οποίο διατήρησε ο κ. Σημίτης όταν ανέλαβε την πρωθυπουργία.

Εκ πρώτης όφραται λοιπόν δεν άλλαξαν πολλά πράγματα. Το «σύστημα Σημίτη» εξακολουθεί να στηρίζεται στα ίδια περίπου πρόσωπα: ■ Τον κ. Ν. Θέμελη και Γ. Παναγιώτ στο Μέγαρο Μαξίμου. Ο κ. Θέμελης εκτελεί ουσιαστικά χρέη διευθυντή Γραφείου του Πρωθυπουργού και αυτός, για παράδειγμα, πήγε στο Βερολίνο μετά το Πάσχα για να συνεννοηθεί με τους άλλους εκπροσώπους των 15 ηγετών που θα συναντηθούν στη γερμανική πρωτεύουσα στις 2 και 3 Ιουνίου. Ο κ. Παναγιώτ έχει την ευθύνη του Τύπου και γενικά της επικοινωνίας.

■ Τον κ. Σ. Κοσμίδη στη Βουλή και στη Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου. Ο κ. Κοσμίδης μετέχει ακόμη (μαζί με τους κκ. Π. Αυγερινό και Μιχ. Νεοτάκη) στη λεγόμενη «Τράπεζα Στελετών» που έχει αρμοδιότητα να αξιολογήσει τα στελέχη που προτείνονται για να καταλάβουν θέσεις στον δημόσιο τομέα.

■ Τον κ. Δ. Ρέππα στο υπουργείο Τύπου και ΜΜΕ. Εμφεβαλιώθηκαν έτσι εκείνοι που προέβλεπαν προεκλογικά ότι «ο πιθανότερο είναι να μην πάει διακοπές στη Σίβηρ ο Σημίτης παρά να αλλάξει τον Ρέππα».

Δεν είναι τυχαίο ότι ο Πρωθυπουργός ζήτησε επικριτικά από τους υπουργούς του να συνεργάζονται με τον κ. Κοσμίδη για το θέμα των συνταξιοδοτήτων νομοθετικό έργο, να τον ενημερώνουν μέσω του κκ. Θέμελη, Γ. Παπαδημητρίου (νομικός σύμβουλος) και Χαροδοβίλη,

και να συντονίζονται με το υπουργείο Τύπου (τον κ. Ρέππα, δηλαδή) για ό,τι αφορά τα θέματα επικοινωνίας και ενημέρωσης.

Παρά ταύτα, υπάρχουν ορισμένες αξιοσημείωτες αλλαγές. Πρώτη από αυτές είναι ο ρόλος του κ. Κωστήρη. Ο κ. Κωστήρης (Βουλευτής Β' Αθηνών του ΠαΣοΚ) ήταν από τις εμβληματικές φυσιογνωμίες του στενού πανανδρείου περιβάλλοντος, αλλά από τις εκλογές και μετά έκανε την επανεμφάνισή του στο πλευρό του κ. Σημίτη. Μαζί έκαναν Πάσχα στην Κέρκυρα ενώ μετέχει τόσο στον «πρωινό καφέ» όσο και στην «ομάδα επικοινωνίας».

Εκπληξη και δυσάρεσκεια

Τι ακριβώς κάνει ο κ. Κωστήρης δεν είναι απολύτως σαφές. Ως υφυπουργός Τύπου ανέλαβε μέρους των αρμοδιοτήτων του κ. Πααχαλίδη που αφορούν την επικοινωνία και την υποστήριξη του Πρωθυπουργού αλλά όχι τις αρμοδιότητες που είχαν σχέση με τη Βουλή. Στεγάζεται προσωρινά στο υπουργείο Τύπου, στην οδό Ζαλοκώστα, αλλά συντόμος θα μεταφερθεί (μαζί με ολόκληρο το υπουργείο) στο Ζάππειο.

Κανείς από τους συνεργάτες του Πρωθυπουργού δεν μπορεί να εξηγήσει πώς και από πού προέκυψε ο κ. Κωστήρης στον στενό σημητικό κύκλο. Το γεγονός προκάλεσε έκπληξη αλλά και δικαρέσκετες σε πολλά «σημητικά» στελέχη που βρίσκονται τώρα εκτός εξουσίας αλλά επιμένουν να μη λησιμονούν τον ρόλο του κ. Κωστήρη επί Δημητριάδη Λιάνη, επί Ωνάσειου και κατά

την εκλογή του κ. Σημίτη στην πρωθυπουργία. Τίτε, λένε, ο κ. Κωστήρης είχε κατηγορηθεί τον σημερινό Πρωθυπουργό ακόμη και για απόπειρα πραξικοπήματος.

Είναι αβίβρα, από την άλλη πλευρά, ότι ο κ. Κωστήρης είναι ένας ήμος και μετριότητας άνθρωπος που πολιτεύτηκε πάντοτε χαμηλά, χωρίς να δημιουργήσει ισχυρούς εχθρούς και μεγάλες αντιπάθειες. Η προσέγγισή του με τη σημερινή πλειοψηφία του ΠαΣοΚ δεν είναι πρόσφατη και χρονολογείται από το 1997, με μεσοδιάστη τον κ. Πααχαλίδη, τον οποίο και διεδέχθη. Οπως άλλωστε έλεγε κορυφαίος υπουργός του ιστορικού σημητικού κύκλου, «όταν είναι υπουργός ο Παπαντοής, γιατί να μη μετέχει στον πρωινό καφέ ο Τηλέμαχος».

Στην επανεμφάνισή του έχουν δοθεί πολλές ερμηνείες. Οι είναι προσωπική επιλογή του κ. Σημίτη, ο οποίος για κάποιους λόγους τον θεώρησε χρήσιμο. Οι ο Πρωθυπουργός θέλει να δείξει πως δεν κρατάει σε κανέναν κανάκι για να παρελθόν. Οι τον προώθησαν «παλαιοπασοκικοί» δημοσιογραφικοί κύκλοι που αναζητούσαν κάποιον σημητικό που όμως περιβόητο Σημίτη. Οι ο Πρωθυπουργός έψαχνε κάποιον που να μπορεί να συνδιαλέγεται με όσους δεν ανιέχει να συνδιαλέγεται ο ίδιος. Και άλλα πολλά, περισσότερο ή λιγότερο βάσιμα.

Η δεύτερη αξιοσημείωτη αλλαγή αφορά τον ρόλο του υπουργού Επικρατείας. Ο κ. Μιλτ. Παπαϊωάννου πήρε τις αρμοδιότητες του προκατόχου του κ. Κ. Γετονα αλλά και αυτές που είχε ο κ. Πααχαλίδης σε σχέση με την Κοινοβουλευτική Ομάδα. Ουσιαστικά ο κ. Παπαϊωάννου (σε συνεργασία με τον κ. Κοσμίδη) έχει την ευθύνη των βουλευτών του ΠαΣοΚ, ένα είδος «υπουργού για τις σχέσεις με τη Βουλή» που υπάρχει στη Γαλλία και στη Βρετανία

Δ. Ρέππας: η συνέχεια

Γ. Πααχαλίδης: εκτός έδρας

Η πολιτική διάσταση

Όλα αυτά όμως έχουν μια ιδιαίτερη πολιτική διάσταση. Δεν είναι τυχαίο ότι τα σημητικότερα στελέχη του «ιστορικού σημητικού πυρήνα» απομακρύνθηκαν πλέον από τον στενό κύκλο της εξουσίας. Ο Πρωθυπουργός βλίνει με κ. Τσουκάτο οι οποίοι πιο αρπάζονται από το παρελθόν. Ο κ. Πααχαλίδης έχει σπάσει στη Θεσσαλονίκη και πολλοί το εξέλαβαν ως μήνυμα του κ. Σημίτη προς τους υποστηρικτές του. Οι κκ. Στ. Σουμάκης, Α. Μαντέλης, Α. Παπαδημίας και Θ. Κοτσώνης βρίσκονται εκτός κυβέρνησης. Ο κ. Χρ. Ροκφόλλος και ο κ. Π. Φρονιάτς βρίσκονται εκτός Βουλής. Ο κ. Α. Μπαλάς είναι στο Ευρωπαϊκό βουλευτικό. Οι κκ. Α. Αυσσολίδης, Φρ. Παπαδημίας και Χ. Καστανίδης πορνούν τις αποστάσεις τους.

Πολλοί μιλούν ήδη για μια ιδιότητα «επιστροφή του πανανδρείου». Χρειάστηκε ολόκληρη κινητοποίηση των «σημητικών» για να απομνησθεί η τοποθέτηση του κ. Αλ. Ακριβάκη στη Γραμματεία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, ο οποίος πάντως έγινε τελικά κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος. Ο κ. Χρ. Παπαϊωάννου είναι ο μοναδικός προτοκλεταίς βουλευτής που ανέλαβε υπουργείο, παρ' όλο που ουδέποτε έκρησε επί η γνώμη που έχει για τον Πρωθυπουργό και τον εκσυγχρονισμό είναι η χειρότερη δυνατή. Ο κ. Ν. Σηφονιάκης (ο οποίος είχε χειρισθεί την υπόθεση των κλιβάνων ως υπουργός Τουρισμού του Ανδρέα Παπανδρέου) επέστρεψε και αυτός στην κυβέρνηση.

Όλα αυτά βεβαίως δεν σημαίνουν ότι «ο παλιό, καλό ΠαΣοΚ είναι εδώ». Μπορεί ο κ. Σημίτης να καταφέρει στο πολιτικό προσωπικό του προκατόχου του, χωρίς να αντιγράψει απαραίτητος και τις μεθόδους ή τις ιδέες των πανανδρείου ΠαΣοΚ. Είναι βεβαίως δύσκολο αλλά στο σημητικό ύψος δεν είναι ακατόρθωτο.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΛΑ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Λευκή διαμαρτυρία σε πράσινο φόντο

Του ΓΡ. ΤΖΙΟΒΑΡΑ

ΝΕΟ «σπλο» στην ΚΟ του κυβερνώντος κόμματος ανέδειξε η ψηφοφορία της περασμένης Τετάρτης για την εκλογή των μελών του προεδρείου της ΚΟ του ΠΑΣΟΚ. Βασικά στοιχεία του νέου αυτού τμήματος είναι:

■ Η χαλάρωση των δεσμών που συνέδεαν βουλευτές που συγκροτούσαν τα παραδοσιακά μπλοκ των εκσυγχρονιστών και των προοικτιμένων στον υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Ακη Τσαχατζόπουλο.

■ Η αύξηση του αριθμού των δυσαρεστημένων κοινοβουλευτικών στελεχών της κυβερνητικής παράταξης.

Η δυσαρέσκεια, η οποία υπερβαίνει τα παραδοσιακά όρια ανάμεσα στους θγαρούμενους «σημειτικούς» και σε εκείνους που κατατάσσονταν στην ευρύτερη «εσωκομματική αντιπολίτευση», εκδηλώθηκε με πολλούς τρόπους. Ένας από αυτούς ήταν η άρνηση των περισσότερων από τους παλιούς - εκσυγχρονιστές και μη - βουλευτές να αναλάβουν κάποιο από τα κοινοβουλευτικά αξιώματα, όπως πρόεδροι επιτροπών, κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι και μέλη προεδρείου.

Σύμφωνα με πληροφορίες του «Βήματος» ο υπουργός Επικρατείας κ. Μ. Παπαϊωάννου και ο γενικός γραμματέας του υπουργικού συμβουλίου κ. Σ. Κοσμίδης, που είχαν αναλάβει τις διεγερτικές επαφές, κατέβαλαν φιλότιμες προσπάθειες προκειμένου να βρουν υποψηφίους για κάποιο από τα αξιώματα αυτά, για τα οποία στο παρελθόν παραιτημένοι αντικοινοβουλευτικοί ενδιαφερόμενοι.

Στα προεδρεία των έξι διαρκών επιτροπών, αν εξαιρεσει κανείς τον κ. Κ. Παπούλια, που εκλέγεται από το 1977, και τον κ. Γ. Γιάννη, που είναι βουλευτής από το 1989, οι υπόλοιποι που τοποθετήθηκαν επικεφαλής είναι σχετικά νέοι βουλευτές. Για τις τρεις θέσεις των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων χρειάστηκε να ασκηθεί πίεση για να βρεθούν περιθώρια ως έβελοντες οι κκ. Α. Ακριβάκης, Ι. Μαγκριώτης και Ρ. Σπυρόπουλος.

Για το επιτελείο προεδρείο τέλος «εισηρατεύθηκαν» μόνο από τους νεοεκλεγέντες βουλευτές προκειμένου να συγκροτηθεί ψηφοδέλτιο, στο οποίο οι υποψήφιοι για τις πέντε θέσεις ήταν εννέα και ανάμεσά τους κάποιοι που αρχικά βία περιλαμβάνονταν στις προτάσεις επειδή κινδυνεύουν να χάσουν τις έδρες τους στο Εκλογοδικείο.

Η δυσαρέσκεια πάνω δεν περιορίστηκε μόνο στις αρχήσεις. Εκδηλώθηκε και στην ψηφοφορία από περισσότερους από 30 βουλευτές. Κάποιοι δεν πήγαν καν να ψηφίσουν, 22 έφτασαν λυκά και έξι άκυρα ψηφοδέλτια.

Η εφραρνητική επιτροπή, που

Οι κκ. **Μ. Παπαϊωάννου** (επάνω) και **Σ. Κοσμίδης** έκαναν τις επαφές για τις υποψηφιότητες βουλευτών στο προεδρείο της ΚΟ

αποστρατώνται από τους τρεις αντιπροβήτορες κκ. Κ. Γεϊτονα, Π. Σγουρβίδη και Ντ. Βρετιό, ανακόμισαν μόνο 15 λυκά, καθώς θεώρησε έγκυρα άλλα επτά ψηφοδέλτια, τα οποία ήταν πράγματι κανονικά, αλλά δεν είχαν κανέναν σταυρό προτίμησης σε κάποιον από τους εννέα υποψηφίους. Τα περισσότερα άκυρα είχαν διαγραφές όλων των ονομάτων των υποψηφίων, σε ένα ψηφοδέλτιο είχαν τεθεί σταυροί και στους εννέα υποψηφίους και σε άλλο αναγραφόταν η λέξη «ΠΑΣΟΚ».

Πέραν πάντως του μηνύματος που εξέπεμψαν οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ με την άρνησή τους να καταλάβουν τα προτεινόμενα αξιώματα, αλλά και με τα λυκά και τα άκυρα ψηφοδέλτια, ιδιαίτερος σημαντικό μήνυμα θεωρείται από τους γαυρορίζοντες και ο τρόπος σταυροδωσίας. Μπορεί να εκλεχθούν τελικώς εκείνοι που επιθυμούσαν οι ιδιωνότες του κυβερνώ-

ντος κόμματος - τρεις εκσυγχρονιστές (οι κκ. Κ. Σπυρόπουλος, Ν. Αβραγιάννης, Π. Τεργικίδης και η κυρία Ελπίδα Τσοκρή) στις πρώτες θέσεις και τρεις «εσωκομματικοί» (η κυρία Χρύσα Αράπογλου και οι κκ. Ν. Ζαμπουνίδης και Ελ. Τζιόλας) στις τρεις τελευταίες -, όμως οι προτιμήσεις των βουλευτών έδειξαν ότι πολύ μικρή μερίδα ακολούθησε «εκκληρή γραμμή». Οι περισσότεροι, αναφέρονταν σχετικές πληροφορίες, «σταύρωσαν» και από τη μία και από την άλλη πλευρά, με γλώσσα τις προσωπικές συμπεριφορές. Εκείνοι που «σταύρωσαν» αποκλειστικά τους «εσωκομματικούς» δεν έφτασαν τους 40, ενώ ελάχιστοι ήταν όσοι έδειξαν την προτίμησή τους μόνο στους «εσωκομματικούς».

Από το στρατόπεδο των πολιτικών φίλων του υπουργού Εθνικής Άμυνας προέχονταν άλλωστε και τα περισσότερα λυκά, καθώς η «συναχία» της πάλαι ποτέ «φιλότιμης Ακ» έχει χαλαρώσει εξαιτίας των έντονων εσωκομματικών αντιπαράθεσεων που σχετίζονται με τη θέση του ίδιου του κ. Τσαχατζόπουλου. Ορισμένοι από τους υποστηρικτές του επιμένουν ότι πρέπει «να συνεχιστεί την τακτική της συμμόρφωσης με τους εκσυγχρονιστές», ενώ άλλοι επιθυμούν «να λάβει αποστάσεις για να περιγραφασθεί ο χάρος», ο οποίος, σημειώνουν, «φυλάσσεται κάθε φορά που διατίθενται κυβερνητικά αξιώματα». Σε αντίθεση με τους πρώτους, οι οποδοί της τακτικής των αποστάσεων από τον πυρήνα των «εκσυγχρονιστών» ισχυρίζονται ότι με ευθύνη των τελευταίων «δεν έχουν αρθεί οι αποκλεισμοί του παρελθόντος» (βλ. παράδειγμα αναφερόμενη την αλλαγή που υπήρξε στην αρχική πρόταση για ανάδειξη στη θέση του γραμματέα του κ. Ακριβάκης, ο οποίος αντικαταστάθηκε στη συνέχεια από τον κ. Σπυρόπουλο).

Αλλά και στον χώρο των εκσυγχρονιστών έχει εκλεχθεί σε μεγάλο βαθμό η συναχία με αλληλεγγύη που υπήρξε στο παρελθόν. Γι' αυτό και οι περισσότεροι πρώην υπουργοί και υφυπουργοί που δεν συμμετείχαν στο τελευταίο κυβερνητικό σχήμα εμφανίζονται έντονα δυσαρεστημένοι και το ίδιο συμβαίνει και με αρκετούς που περιμένα να υπογραμμισθούν.

«Είναι η πρώτη φορά που βλέπω τόση κοίραση και τόση αδιαφορία από βουλευτές κόμματος που μόλις κέρδισε την εξουσία» υπαρκτοίρωσε πάλαιός κοινοβουλευτικός, ο οποίος μιλούσε για «επικίνδυνο φαινόμενο».

Οι συνομιλητές του, παλιόι και νέοι βουλευτές, συμφωνούσαν ότι «από το φθινόπωρο, που θα υπάρξει πλήρης ανάπτυξη των εργασιών της νέας Βουλής, θα σημειωθούν εξελίξεις καθώς το σημερινό έλλμα δεν μπορεί να αντηρηθεί για πολύ».